

Scenariusz zajęć z edukacji obywatelskiej: Jak można protestować? Instruktaż „mówienia nie”

Autorka scenariusza

Imię i nazwisko	Ilona Starosta
Nazwa szkoły/organizacji/institucji	Zespół Szkół Komunikacji w Poznaniu

Opis scenariusza zajęć

Tytuł scenariusza
Jak można protestować? Instruktaż „mówienia nie”
Odniesienie do podstawy programowej
<ul style="list-style-type: none">• Analiza ludzkiego działania w aspekcie moralnym.• Uczeń wyjaśnia pojęcie dobra wspólnego oraz podaje jego przykłady; angażuje się w realizację dobra wspólnego.
Przedmiot nauczania, w ramach którego ma być realizowany scenariusz (<i>proszę wskazać, jeśli scenariusz realizowany jest w ramach zajęć szkolnych</i>)
Etyka
Grupa docelowa (wiek uczniów, klasa?)
17-18 lat
Cele zajęć (jaką wiedzę i umiejętności zdobędą uczniowie?)
<p>Uczniowie ćwiczą:</p> <ul style="list-style-type: none">• umiejętność pracy w grupie• dyskutowanie w parach i w grupie• nazywanie emocji <p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none">• wypracują wspólne rozwiązania• potrafią analizować sytuację• zdobywają świadomość sprawczości i odpowiedzialności za funkcjonowanie wspólnoty• potrafią przedstawić swój pomysł nie tylko w formie werbalnej, ale również graficznej• poznają etapy organizacji protestu <p>Uwaga:</p> <p><i>Zajęcia mogą stanowić pierwszy element z cyklu spotkań dotyczących różnych form protestu. Kolejne można poświęcić np. na: działalność Greta Thunberg i strajku klimatycznego, kwestię nieposłuszeństwa obywatelskiego czy najbardziej drastyczne - akty samospalenia. Ważnym elementem uzupełniającym mogą być lekcje dotyczące argumentowania.</i></p>
Czas trwania zajęć
90 minut
Metody pracy
<ul style="list-style-type: none">• El. myślenia wizualnego/Praca graficzna• Burza mózgów

- Praca w grupach
- Dyskusja
- Ewaluacja metodą tzw. gadającej ściany

Materiały i pomoce potrzebne do zajęć

Załącznik nr 1 – fragment książki Matthew Boltona *Power protest. Jak protestować skutecznie*.

Przebieg zajęć, w tym czas na poszczególne etapy

Zajęcia prowadzone są w grupie ok. 15 osób. Działania wspiera praca przy wspólnym stole, co ułatwia komunikację i dyskusje.

1. Faza wstępna zajęć:

Zadanie 1.

**Wykonaj proszę rysunek/graficzne przedstawienie skojarzeń związanych ze słowem „protest”.
Gdy skończysz pracę, powieś ją na tablicy przeznaczonej do tego.**

Wspólne omówienie prac. Można przyjąć zasadę, że autor/autorka nie mówi o swojej pracy. Jedna z osób zapisuje na tablicy skojarzenia ze słowem „protest”. Podsumowując, zwracam uwagę na różnorodność form wyrażania niezgody na to, iż nie muszą wiązać się jedynie z demonstrowaniem niezgody na ulicach czy strajkiem pracowniczym.

Czas realizacji elementów zadania: 15 – 20 minut.

2. Faza zasadnicza zajęć:

W czasie wstępnego ćwiczenia najprawdopodobniej pojawiło się wskazanie różnych form wpływania na rzeczywistość. Jeśli nie, można zwrócić uwagę uczniom na to, iż niezgodę na zastaną sytuację można manifestować w różny sposób np.

- biorąc udział w demonstracji,
- podpisując petycje,
- zbierając środki finansowe,
- organizując zbiórkę takich środków
- zwracając się do przedstawicieli władzy lokalnej czy instytucji działających na danym terenie
- angażując się osobiście w pomoc osobom potrzebującym.

Każda z tych aktywności może być jednocześnie wyrazem naszej niezgody i próbą zmiany sytuacji.

Krótkie wprowadzenie dotyczące tego, że protest jako działanie zmierzające do wprowadzenia zmiany w rzeczywistości, rozumianej jako organizacja np. szkoła czy pewna grupa powinien być dobrze przemyślany i zaplanowany. Informujemy uczniów, iż inspiracją do zajęć były doświadczenia Matthew Boltona, wicedyrektora grupy Citizens UK zrzeszającej organizacje działające w celu poprawy życia wspólnoty w Wielkiej Brytanii.

Uczniowie w ramach zadania domowego otrzymali fragment wstępu do książki Boltona (załącznik nr 1). W tym momencie przedstawiają krótko jego założenia. To punkt wyjścia do dalszej pracy, ponieważ pokazuje, z jakim sposobem myślenia mamy do czynienia. (5 minut)

Zadanie 2.

Zastanówmy się wspólnie, co chcielibyśmy zmienić w naszej szkole, instytucji, dzielnicy, mieście, wsi. Co nam nie odpowiada. Propozycje zapisujemy na kartkach samoprzylepnych. Problem, nad którym będziemy pracować dalej możemy wybrać w drodze głosowania. Wybrane zadanie np. kwestia stroju szkolnego, dostęp do ekologicznych opakowań w bufecie itd. zostaje zapisany w widocznym miejscu w sali.

Czas pracy 5 minut.

Po wyborze zagadnienia uczniowie zaczynają najpierw pracę nad poszczególnymi zagadnieniami w parach. Po 10 minutach rozmowy łączą się z innymi osobami i dzielą się wypracowanymi kwestiami. Ta sekwencja, czyli najpierw praca w parach a później w szerszych grupach powtarzana jest przy każdym z zadań 3-5. Na omówienie poszczególnych etapów poświęcamy ok. 5 minut.

Zadanie 3.

W związku z wybraną kwestią zastanówcie się:

- **Jakie są Wasze motywacje?**
- **Ile czasu możecie poświęcić na działanie?**
- **Kiedy i w jakiej formie będziecie się komunikować ze sobą?**
- **Jakie wartości są dla Was ważne? Czy one są dla Was wspólne w grupie?**
- **Czego się obawiacie?**

Po upływie czasu omawiamy wspólnie wnioski z tego etapu. Zapisujemy je na tablicy.

Zadanie 4.

Przeanalizujcie:

- **Kto sprawuje formalną władzę w instytucji, od której zależą zmiany, jakich potrzebujecie?**
- **Czy są też inni liderzy, do których moglibyście się zwrócić?**
- **Kto może Was wspierać?**

Po upływie czasu omawiamy wspólnie wnioski z tego etapu. Zapisujemy je na tablicy.

Zadanie 5.

Odwołując się do wniosków z dwóch poprzednich ćwiczeń, określcie:

- **Nazwijcie jeszcze raz problem i oczekiwania, które w związku z nim macie. Być może jego kształt zmienił się w wyniku dyskusji.**
- **Rozdzielcie między sobą działania i określcie kolejność ich podejmowania.**
- **Wybierzcie osoby, do których zwróćcie się z postulatem.**

Po upływie czasu omawiamy wspólnie wnioski końcowe. Zapisujemy je na tablicy.

3. Podsumowanie ćwiczeń

Można przeprowadzić je w dwóch formach:

a. Uczniowie losują pytania ewaluacyjne np.

- **Jakie spojrzenie na protest dają Wam takie zajęcia?**
- **Co jest zaletą takiego planowania?**
- **Co można uznać za wadę takich analiz?**
- **Jaką kwestię było Wam najtrudniej określić?**
- **Jak ustalaliście rozwiązania?**
- **Czy te ćwiczenia zachęciły/ zniechęciły Was do protestowania?**
- **Co „zabierasz” ze sobą z tych zajęć?**
- **Jakie znaczenie dla wspólnoty może mieć przekonanie o możliwości protestowania?**
- **Czy można uznać protest za formę dbania o wspólnotę, w której żyjemy?**

b. Tzw. gadająca ściana – uczniowie zapisują na przygotowanym do tego dużym arkuszu papieru uwagi dotyczące zajęć.

Po zapisaniu uwag prowadzący odczytuje je, niekiedy opatrując komentarzem.

Bibliografia i wykorzystane źródła

- Matthew Bolton Power protest. Jak protestować skutecznie, Muza, Warszawa 2018.
<https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/spoleczenstwo/1756228,3,matthew-bolton-o-tym-jak-skutecznie-protestowac.read>
- Załącznik nr 1 – fragment książki Matthew Boltona przekazany uczniom jako zadanie domowe.

Scenariusz jest publikowany na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez Utworów Zależnych 4.0 Międzynarodowa Licencja Publiczna](#).

AMBASADA
STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI

*Konkurs jest realizowany przy wsparciu
Ambasady USA w Warszawie.*